

A Kúria a dr. Pethő Róbert ügyvéd által képviselt felperesnek a dr.Pál Lajos ügyvéd által képviselt alperes ellen felmondás jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 9.M.5329/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.638.991/2011/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.638.991/2011/6. számú ítéletének a felülvizsgálati kérelemmel érintett munkaviszony megszüntetés jogellenességének jogkövetkezményei tárgyában hozott,

a 21.942.765 (huszonegymillió-kilencszáznegyvenkettőezer-hétszázhatvanöt) forintot meghaladó elmaradt munkabérre, az 5.393.754 (ötmillió-háromszázkilencvenháromezer-hétszázötvennégy) forintot meghaladó átalánykártérítésre, valamint a 2.110.344 (kettőmillió-egyszáztízezer-háromszáznegyvennégy) forint átlagkeresetkülönbségre vonatkozó rendelkezéseit - az illeték- és perköltség viselésre vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 9.M.5329/2009/20. számú ítéletét e körben részben megváltoztatja és kötelezi az alperest, hogy - tizenöt nap alatt - fizessen meg a felperesnek 21.942.765 (huszonegymillió - kilencszáznegyvenkettőezer - hétszázhatvanöt) forint elmaradt munkabért és ennek 2011. június 6-ától a kifizetés napjáig esedékesen minden naptári félév teljes idejére a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamatát, valamint 5.393.754 (ötmillió-háromszázkilencvenháromezer-hétszázötvennégy) forint átalánykártérítést. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

A jogerős ítéletet egyebekben nem érinti.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 810.000 (nyolcszáz-tízezer) forint és 218.700 (kettőszáztizennyolcezer-hétszáz) forint áfa együttes első- és másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 70.000 (hetvenezer) forint és 18.900 (tizennyolcezer-kilencszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

A Kúria megállapítja, hogy a 647.300 (hatszáznegyvenhétezer-háromszáz) forint elsőfokú és 647.300 (hatszáznegyvenhétezer-háromszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az alperes viseli azzal, hogy a fellebbezésén előzetesen már 900.000 (kilencszázezer) forint illetéket lerótt.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 731.000 (hétszázharmincegyezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felperesnek az alperesnél 1996. május 1-jétől gazdasági igazgató munkakörben fennálló munkaviszonyát az alperes 2009. október 30-án kelt rendes felmondásával 2009. november 1-jével kezdődő hét hónapos felmondási idővel 2010. május 31-ével megszüntette, 2010. január 22-étől a munkavégzési kötelezettség alól mentesítette.

A felperes keresete a felmondás jogellenességének megállapítására, ennek jogkövetkezményei alkalmazására, elmaradt felmentési időre járó átlagkereset-különbözet és végkielégítés-különbözet megfizetésére irányult. Az elszámolást az alperes által figyelembe vett 898.959 forint helyett havi 1.198.959 forint átlagkeresettel kérte.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 9.M.5329/2009/20. számú ítéletében megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes munkaviszonyát, amely a jogellenességet megállapító határozat jogerőre emelkedésekor szűnik meg az alperesnél. Kötelezte az alperest a felperes javára elmaradt bér címén 13.694.085 forint és ennek 2011. január 15-étől, felmentési időre járó átlagkereset és végkielégítés-különbözet címén 2.100.049 forint és ennek 2010. január 22-étől számított törvényes késedelmi kamata, valamint hat havi átlagkeresetnek megfelelő 7.193.754 forint átalánykártérítés megfizetésére. Marasztalta az alperest a felperes javára 1.000.000 forint összegű perköltségben, valamint az állam javára 900.000 forint kereseti illetékben.

A munkaügyi bíróság az Mt. 152. § (4) bekezdés alapján az átlagkereset számítás alapjául a 2008. évi IV. és a 2009. évi I., II., és III. negyedévre kifizetett munkabérek összegét vette alapul arra tekintettel, hogy a felperes munkaviszonyát 2009. október 30-án mondta fel az alperes. Így az alperes által alkalmazott átlagkeresettel szemben 1.198.959 Ft/hó átlagkeresettel számolta az Mt. 100. § (6) bekezdés alapján felperest megillető elmaradt munkabér összegét 2010. június 1-jétől 2011. július 6-áig 15.804.429 forint összegben, melyből levonta a felperesnél megtérült 2.110.344 forintot. Ezért 13.694.805 forint összegű elmaradt munkabérben marasztalta az alperest.

A felperes javára az Mt. 100. § (4) bekezdés alapján hat havi átlagkeresetnek megfelelő kárátalányt, 7.193.754 forintot ítélt meg.

Kötelezte továbbá a fenti átlagkeresettel számított felmentési időre járó átlagkereset és végkielégítés-különbözet megfizetésére is az alperest 2.100.049 forint összegben. Az eljárási illeték alapját a felperes részére megítélt átlagkereset és végkielégítés-különbözet, valamint az egy évi átlagkereset együttes összegében, azaz 16.487.557 forintban állapította meg.

Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével az elsőfokú bíróság új eljárásra és új

határozat hozatalára utasítását, másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, illetve az átlagkereset tekintetében a megítélt összegek leszállítását kérte. A másodlagos fellebbezési kérelme vonatkozásában az Mt. 152. § (1) bekezdése és a (4) bekezdése alapján - az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait megismételve - havi 898.959 forint átlagkeresettel kérte a munkaviszony esetleges jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeinél az elszámolást. Erre tekintettel kérte az elsőfokú illeték alapjának számításánál is ezt az átlagkeresetet figyelembe venni és az elsőfokú eljárási illeték összegét ennek alapján leszállítani.

A Fővárosi Törvényszék 49.Mf.638.991/2011/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta azzal, hogy a felperes munkaviszonya az alperesnél 2012. június 13-án szűnt meg. A felperes keresetfelemelése folytán az elmaradt munkabér összegét a munkaviszony megszűnésének időpontjáig számítva 25.352.724 forintra felemelte, és az ezután járó kamat fizetésének kezdő időpontját 2011. június 6. napjára módosította. Kötelezte az alperest a felperes javára 500.000 forint áfát is magába foglaló másodfokú perköltség megfizetésére. Az alperest terhelő fellebbezési eljárási illetéket 900.000 forintban állapította meg azzal, hogy az alperes a fellebbezésén ezt már bélyegben leróta.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét mind a munkaviszony megszüntetése jogellenessége tárgyában, mind az átlagkeresetre vonatkozóan a Pp. 254. § (3) bekezdés alapján helyes indokaira is tekintettel hagyta helyben. A Pp. 247. § (1) bekezdésében és a Pp. 146. § (5) bekezdés c) pontjában foglalt keretek között az elsőfokú ítélet meghozatalától a jogerős ítélet kihirdetéséig terjedő időre járó további elmaradt munkabér összegére vonatkozó keresetfelemelésnek helyt adott.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletnek az elmaradt munkabérre, a felmentési időre járó átlagkereset- és végkielégítés-különbözetre, az átalánykártérítésre, a perköltségre, valamint az eljárási illetékre vonatkozó rendelkezéseinek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Álláspontja szerint mind az első-, mind a másodfokú bíróság az Mt. 97. § (2) bekezdésében, valamint a 152. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat törvénysértően alkalmazta.

Az Mt. 97. § (2) bekezdés alapján az alperes a felperes utolsó munkában töltött napján, azaz 2010. január 21-én volt köteles a felperessel elszámolni és annak keretében a felmondási járandóságokat, valamint a mentesítés idejére járó átlagkeresetet kifizetni. A felperesnek a felmentési, illetve felmondási időre járó átlagkeresetre és a végkielégítésre vonatkozó igénye e napon vált esedékessé. Az Mt. 152. § (1) bekezdésére tekintettel - figyelemmel a (4) bekezdésre is - ezen összegek alapjául szolgáló átlagszámítás irányadó időszaka az átlagkeresetfizetés

esedékességének napjától visszaszámított utolsó négy naptári negyedév, azaz 2009. I-IV. negyedéve. Az ebben az időszakban kifizetett munkabérek alapulvételével kell a felperes felmondással összefüggő járandóságai alapjául szolgáló átlagkeresetet számítani. A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályban tartását, másodlagosan a 898.959 forint átlagkereset alapulvételével 2010. június 1-jétől 2012. június 13-áig elmaradt munkabér jogcímén 21.942.765 forint és ennek 2011. június 6-ától járó kamata, valamint hat havi átlagkeresetnek megfelelő 5.393.754 forint általánymunkabéértérítés megfizetésére kérte a jogellenesség jogkövetkezményeként az alperest kötelezni a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hozandó határozattal.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A felperest az alperes rendes felmondása esetén az Mt. 93. § (3) bekezdés alapján megillető a felmondási időnek a munkavégzés alóli mentesítés időszakára járó átlagkereset, a 95. § (4) bekezdés alapján átlagkeresettel számított végkielégítés az Mt. 97. § (2) bekezdés alapján az utolsó munkában töltött napon vált esedékessé. Ezért az Mt. 152. § (1) és (4) bekezdés helyes értelmezésével az ezt megelőző utolsó négy naptári negyedévre kifizetett munkabérek alapján kell az átlagkeresetet számítani. Függetlenül a felmondás közlésének időpontjától a felperes a felmondási idő első felében, 2010. január 21-éig munkát végzett, és erre az időre e munkavégzés alapján az általános szabályok szerint munkabért kapott. Ezért a 2009. november és december hónapokat mint munkabérrel fizetett időszakot az átlagkereset számításakor irányadó időszaknál figyelembe veendő naptári negyedévekhez tartozónak kell tekinteni. Ezért helytálló az alperes érvelése, miszerint a felperes átlagkeresetének számításául szolgáló időszak nem a bíróságok által figyelembe vett 2008. IV. és 2009. I-III. negyedéve, hanem a 2009. évi I-IV. negyedéve, vagyis a teljes 2009. év, mely időtartam alatt kifizetett munkabérek kell a számításnál figyelembe venni.

Ennek összegét az alperes a perben és a fellebbezésében is 898.959 Ft/hó bruttó összegben jelölte meg (15. és 21. sorszámú iratok), fellebbezésében ennek figyelembe vételével kérte a jogellenes megszüntetés jogkövetkezményeinél a számatást. Erre tekintettel a felperes átlagkeresettel számítandó perrel érvényesített kereseti követelése az ezen átlagkeresettel számított összeg erejéig jogerőre emelkedtek.

A felperes sem a fellebbezési ellenkérelmében, sem a felülvizsgálati ellenkérelmében nem vitatta azt, hogy amennyiben az átlagkereset-számítás irányadó időszaka 2009. teljes év, akkor az alperes számítását elfogadva a bruttó havi átlagkereset 898.959 forint, ezért a Kúria - a per adatait is figyelembe véve - ezen összeggel számolta a felperest a jogellenes munkáltatói rendes felmondás jogkövetkezményeként megillető átlagkeresettel járó juttatásait.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek a munkaviszony megszüntetése jogellenességét megállapító és jogkövetkezményeként hat havi átlagkeresetnek megfelelő kárártalány mértékre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezését helybenhagyó döntését nem érintette, míg a jogkövetkezmények összegét megállapító (elmaradt munkabér és ártalánykártérítés), valamint a felmondáskor kifizetett felmentési időre járó átlagkereset- és végkielégítés különbözet megfizetésére vonatkozó rendelkezéseit a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte (a perköltség- és illetékviselésre vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően), és e körben - a felperes másodfokon előterjesztett keresetfelemelésére is tekintettel - az elsőfokú ítéletet megváltoztatta. A helyes 898.959 forint átlagkeresettel számítottan marasztalta az alperest 2010. június 1-jétől 2012. június 13-áig az Mt. 100. § (6) bekezdés alapján az elmaradt munkabér összegében, melyre az Mt. 159. § szerint a Ptk. 301. § (1) bekezdésben foglalt mértékű késedelmi kamat is jár a középátlagos időtől, azaz 2011. június 6-ától. Az Mt. 100. § (4) bekezdésben foglalt hat havi átlagkeresetnek megfelelő kárártalány mértékét is ezen átlagkeresettel számítva állapította meg, míg a felperes ezt meghaladó, 1.198.959 forint átlagkeresettel figyelembe vett felmentési időre járó átlagkereset és végkielégítés-különbözet, valamint elmaradt munkabér és további kárártalány-különbözet iránti igényét elutasította.

A Kúria az átlagkereset leszállított összegére tekintettel a Pp. 24. § (2) bekezdés b) pontja alapján számítandó egy évi átlagkereset mint pertárgyérték (10.787.508 forint) után kötelezte az első-, másodfokon túlnyomórészt pervesztes alperest a kereseti és a fellebbezési illeték megfizetésére, míg a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a felülvizsgálattal érintett 7.310.000 forint átlagkereset-különbözet mint pertárgyérték alapján a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdés alapján.

Miután a fellebbezésén tévesen előzetesen az alperes lerótt 900.000 forint fellebbezési illetéket, ezért a kirótt és a tévesen lerótt fellebbezési illeték-különbözet visszatérítését kérheti az Itv. 80. § (1) bekezdés i) pontja alapján az elsőfokú bíróságnál, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál.

A fenti pertárgyérték alapján a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján köteles a túlnyomórészt pervesztes alperes a felperes első-, másodfokú perköltségét viselni, míg a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján a felülvizsgálati eljárásban pernyertes alperesi felülvizsgálati eljárási költséget a felperes viseli.

Budapest, 2013. május 29.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna

s.k. bíró

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő